Ραούλ Ζιμπέκι: Στρατιωτικοποίηση, το ανώτερο στάδιο του εξορυκτισμού

του Ραούλ Ζιμπέκι

μετάφραση του Βασίλη Γεωργάκη

Η αυξανόμενη στρατιωτικοποίηση των κοινωνιών μας αποτελεί ένα ξεκάθαρο σημάδι πως το πατριαρχικό καπιταλιστικό σύστημα βρίσκεται στο λυκόφως του. Το σύστημα εγκατέλειψε την προσπάθεια ενσωμάτωσης των λαϊκών μαζών, δεν διατίθεται πλέον να συνομιλήσει με αυτές, αλλά περιορίζεται στο να τις κατασκοπεύει και να τις ελέγχει. Πριν από αυτή τη μιλιταριστική περίοδο, οι «παραστρατημένοι» γνώριζαν τον εγκλεισμό προκειμένου να συνετιστούν. Πλέον είναι ζήτημα ανοιχτής παρακολούθησης ολόκληρων κοινωνικών στρωμάτων που απαρτίζουν την πλειοψηφία του πληθυσμού.

Όταν ένα σύστημα χρειάζεται να στρατιωτικοποιεί την καθημερινή ζωή για να ελέγχει την πλειοψηφία, μπορούμε να πούμε πως οι μέρες του είναι μετρημένες. Ακόμη κι αν στην πραγματικότητα οι «μέρες» θα πρέπει να υπολογίζονται σε χρόνια ή και δεκαετίες.

Ένα καλό παράδειγμα είναι η κληρονομιά της δικτατορίας του Πινοσέτ στη Χιλή, και συγκεκριμένα ο κεντρικός ρόλος του στρατού και της στρατιωτικοποιημένης αστυνομίας, των Καραμπινέρος (Carabineros), στον κοινωνικό έλεγχο. Κληρονομιά του καθεστώτος είναι ο έλεγχος των εσόδων των μεταλλείων χαλκού από τις ένοπλες δυνάμεις. Ο χαλκός είναι το κύριο εξαγωγικό προϊόν της Χιλής.

Ο νόμος περί περιορισμένης πρόσβασης στον χαλκό εγκρίθηκε την δεκαετία του 1950, εν μέσω θυελλωδών κινητοποιήσεων της εργατικής τάξης και της φτωχολογιάς των αστικών κέντρων και της υπαίθρου. Κατά τη διάρκεια της στρατιωτικής δικτατορίας

αυτός ο μυστικός νόμος τροποποιήθηκε εφτά φορές.

Μόλις το 2016, χάρη σε ένα ρεπορτάζ που βασίστηκε σε διαρροή της εφημερίδας El Mostrador, αποκαλύφθηκε πως 10% των κερδών της κρατικής επιχείρησης χαλκού μεταφερόταν απευθείας στις ένοπλες δυνάμεις.

Ο μυστικός νόμος δεν ανακλήθηκε παρά το 2019, όταν οι δρόμοι της Χιλής άρχισαν να φλέγονται από σειρά διαδηλώσεων κι εξεγέρσεων, που ξεκίνησαν το 2011 από φοιτητές και Μαπούτσε, στους οποίους αργότερα προστέθηκαν φεμινίστριες.

Η ζημιά που το στρατιωτικό καθεστώς προκάλεσε στην κοινωνία μπορεί να ιδωθεί στο γεγονός πως οι περισσότεροι από τους μισούς Χιλιανούς απέχουν από τις εκλογές, ενώ πρωτύτερα η συντριπτική πλειοψηφία ψήφιζε· υπάρχει τρομακτική απονομιμοποίηση των πολιτικών κομμάτων και των κρατικών θεσμών.



Το 2019, η μεξικάνικη κυβέρνηση, προκειμένου να ανταποκριθεί στον καταστρεπτικό «Πόλεμο κατά των ναρκωτικών», συγχώνευσε τα σώματα ασφαλείας και την αστυνομία και ονόμασε τον νέο σχηματισμό «Εθνική Φρουρά» (Ισπ. Guardia Nacional),

στρατιωτικοποιώντας ακόμη περισσότερο την αστυνομία. Η Εθνική Φρουρά έχει αναλάβει την φύλαξη των βόρειων και νότιων συνόρων της χώρας, απέναντι σε μετανάστες. Στην φωτογραφία, άνδρες της Εθνικής Φρουράς επιτίθενται σε μετανάστες από την Ονδούρα που εγκαταλείπουν την χώρα εξαιτίας του καπιταλιστικού εξορυκτισμού και του ναρκο-νεοφιλελευθερισμού. (Πηγή φωτογραφίας Cambio16)

Αυτή δεν είναι η μοναδική περίπτωση φυσικά. Ο βραζιλιάνικος στρατός έπαιξε σημαντικό ρόλο στη φυλάκιση του Λούλα, την απομάκρυνση της Ντίλμα Ρούσεφ και την εκλογή του Μπολσονάρου.

Σε κάθε περίπτωση, η στρατιωτικοποίηση παραβιάζει το υποτιθέμενο «Κράτος Δικαίου», τις νομικές διευθετήσεις που η κοινωνία έχει υιοθετήσει, συχνά χωρίς έχει προηγηθεί η δέουσα διαβούλευση.

Η στρατιωτικοποίηση έρχεται μαζί με την επιβολή ενός κοινωνικού μοντέλου που ονομάζουμε *εξορυκτισμό*• έναν τρόπο συσσώρευσης κεφαλαίου από το 1% του πληθυσμού, βασισμένο στην κλοπή και την απογύμνωση των λαών, ο οποίος προϋποθέτει στυγνή στρατιωτική δικτατορία στις περιοχές και τις επαρχίες όπου εφαρμόζεται και λειτουργεί.

Ο μιλιταρισμός υπάγεται σε αυτή τη λογική της συσσώρευσης μέσω βίας, για τον απλούστατο λόγο ότι τα αγαθά των ανθρώπων δεν μπορούν να αποσπαστούν παρά μόνο υπό την απειλή των όπλων.

Ο μιλιταρισμός συνοδεύεται από βία, εξαφανίσεις ανθρώπων, γυναικοκτονίες και βιασμούς. Πέραν τούτων, πάντα δίνει χώρο στη δημιουργία και δράση παραστρατιωτικών οργανώσεων, που πάντα συνοδεύουν τις μεγάλες εξορυκτικές εργασίες. Και παρόλο που θεωρούνται παράνομες, οι παραστρατιωτικές οργανώσεις αποτελούνται από άτομα εκπαιδευμένα και οπλισμένα από τις ένοπλες δυνάμεις – όπως μπορούμε να δούμε στο Μεξικό και την Κολομβία.

Τώρα γνωρίζουμε ότι ο κύριος ωφελημένος από τον υπό σχεδιασμό σιδηρόδρομο ονόματι «Mayan Train» θα είναι ο στρατός.[1] Η

κυβέρνηση του López Obrador έχει παραχωρήσει στις ένοπλες δυνάμεις όλα τα τμήματα του σιδηροδρόμου, προσθέτοντας ότι τούτο είναι «μία ανταμοιβή» προς τον θεσμό.

Οι ομοιότητες με την περίπτωση της Χιλής και του χαλκού είναι ακόμη περισσότερες.

Η πρώτη αφορά στην απευθείας απόδοση προνομίων με τα οποία η κυβέρνηση κερδίζει την υπακοή των ένστολων, στους οποίους στην πραγματικότητα υπακούει η ίδια.

Η δεύτερη αφορά στο επιχείρημα της «εθνικής ασφάλειας» που αξιοποιείται από τις κυβερνήσεις. Στην Χιλή ήταν η μάχη κατά του κομμουνισμού. Στο Μεξικό είναι το ζήτημα των νότιων συνόρων, με τα επιχειρήματα να περιστρέφονται γύρω από το ζήτημα της μετανάστευσης και του trafficking.

Η τρίτη είναι πως η στρατιωτικοποίηση είναι τόσο το πλάνο όσο και ο τρόπος διακυβέρνησης. Ακολουθείται από αεροδρόμια και εσωτερική τάξη σε κάθε πτυχή της καθημερινής ζωής. Δια της βίας καταφέρνουν να ανατρέπουν την νομιμότητα κατά το δοκούν, όπως τους οικονομικούς περιορισμούς και κανονισμούς.

Παρατηρούμε τη διαδικασία στρατιωτικοποίησης από τις ΗΠΑ, τη Ρωσία και την Κίνα σε όλες τις χώρες της Λατινικής Αμερικής. Συνίσταται στον έλεγχο των αγροτικών και αστικών γεωγραφιών από ένοπλους άνδρες που βρίσκονται στην υπηρεσία της πρωτεύουσας, με στόχο των έλεγχο των πληθυσμών που ανθίστανται στην απογύμνωσή τους.

Το ζήτημα δεν αφορά έναν διαβολικό πρόεδρο ή κυβέρνηση. Τούτο δεν αμφισβητείται αλλά δεν είναι το πρόβλημα. Αντιμετωπίζουμε ένα σύστημα που για να επιτείνει την επιθανάτια αγωνία του,

χρειάζεται να εφαρμόσει σχέδια που γεννήθηκαν τον 20^{ο} αιώνα και αποτελούν μοτίβα στα έργα του Αγκάμπεν: η κατάσταση της εξαίρεσης σαν μορφή διακυβέρνησης, ο νόμιμος εμφύλιος πόλεμος απέναντι σε όσους δεν αφομοιώνονται και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης που φυλάσσονται από παραστρατιωτικούς.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στη *La Journada* στις 26 Μαρτίου 2021. Τελευταία ανάκτηση 20/4/2021. Μπορείτε να μεταβείτε στο πρωτότυπο άρθρο από εδώ.

[1] Ο σιδηρόδρομος Mayan Train (Ισπ. Tren Mayan) είναι μία σχεδιαζόμενη σιδηροδρομική γραμμή μήκους άνω των 1500 χιλιομέτρων που θα διασχίζει περιοχές της Τσιάπας και της χερσονήσου του Γιουκατάν. Το γιγαντιαίο πρότζεκτ που αναμένεται να κοστίσει περίπου 7,4 δις δολάρια στοχεύει στην ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή και έχει ξεσηκώσει τις αντιδράσεις οικολογικών οργανώσεων και των Ζαπατίστας. Σε μία προσπάθεια να επενδυθεί το σχέδιο με λαϊκή νομιμοποίηση η κυβέρνηση το 2019 διεξήγαγε ένα συμβουλευτικό δημοψήφισμα-φάρσα στις άμεσα ενδιαφερόμενες επαρχίες, στο οποίο δεν συμμετείχε παρά το 8% των εγγεγραμμένων ψηφοφόρων. Η μονομέρεια του δημόσιου διαλόγου προς τα θετικά του πρότζεκτ ήταν δε τέτοια, που υπήρξε παρέμβαση ακόμη και των Ηνωμένων Εθνών.